

Yazılı Sınav - 1

1.

Modern devletler bugün siyasi ve ekonomik hâkimiyetlerini güçlendirebilmek için tarihi bir araç olarak kullanırlar. Bir yandan kendi tarihlerini oluşturarak vatandaşlarına ulusal kimlik ve vatandaşlık bilinci verirken diğer yandan rakiplerinin ve hâkimiyet alanlarına dâhil etmek istedikleri milletlerin tarihlerini öğrenerek onlara karşı politikalar geliştirirler. Zira bir toplumun tarihini bilmek o topluma mensup insanları tanımaya ve anlamaya yardımcı olur. İnsanın geçmiş toplumu anlamasını ve bugünün toplumuna daha çok egemen olmasını sağlamak tarihin çifte işlevidir.

Edward Hallet Carr

Bu metne göre tarih öğreniminin devletlere sağlayacağı faydalar nelerdir?

-Devletlerin siyasi politikalarına yön verir.

-Halkın devlete aidiyet duygusunu güçlendirir.

eğitimvadisı

2.

744 yılında II. Kök Türk Devleti'ni yıkan Uygurlar, onların yerini dolduramadı. Bu nedenle Çinliler batıya doğru ilerlemeye başladı. Bunun üzerine Karluk Türkleri tarafından desteklenen Müslüman Araplar ile Çinliler arasında meydana gelen Talas Savaşı'nda (751) Çinliler ağır bir mağlûbiyete uğradı. Çinliler bu yenilgiden sonra Batı Türkistan'a hâkim olma emellerinden vazgeçmek zorunda kaldı. Türk boyları Çin baskısından kurtuldu. Batı Türkistan'da sarsılan Türk nüfuzu yeniden kuruldu. Türk-Arap mücadelesi Talas Savaşı'ndan sonra yerini dostluğa ve iş birliğine bıraktı. Sağlanan bu barış ortamında İslâmiyet'in Türkler arasında yayılması hızlandı. Talas Savaşı kültür tarihi açısından da önemli gelişmelere yol açmıştır. Kâğıt bu savaşta esir alınan Çinliler vasıtasıyla Çin dışında ilk defa Semerkant'ta üretilmiştir. IX. yüzyıldan itibaren Endülüs'ten Hindistan'a kadar bütün İslam ülkelerinde kâğıt, yapımına başlanmıştır. Kâğıt Avrupa'ya Sicilya ve Endülüs üzerinden girmiştir.

(Ahmet Taşağıl s.501)

Metin içerisindeki bilgilere bakılarak olay ve olgu kavramlarına örnekler yazınız.

Olay:-II.Kök Türk Devleti'nin yıkılması

-Talas Savaşı

Olgu:-İslam kültürünün Avrupa'da yayılması

-Türklerin İslamiyet'i kabulü

3. Birinci el kaynak;olayın geçtiği döneme ait belge ve buluntulardır.İkinci el kaynak ise olayın geçtiği döneme yakın ya da o dönemin kaynaklarından faydalanılarak meydana getirilen eserlerdir.

Buna göre birinci ve ikinci el kaynaklara birer örnek yazınız.

Birinci el kaynak:Arkeolojik buluntular

İkinci el kaynak:Ders kitapları

Yazılı Sınav - 2

1.

II.Dünya Savaşı'nın sonlarında ABD,Japonya'nın teslim olmaması üzerine atom bombası saldırısı düzenledi. ABD'nin "B-29" tipi uçağı, 6 Ağustos 1945 sabahında "küçük çocuk" (little boy) adlı bombayı Hiroşima'ya bıraktı. Hiroşima'nın yüzde 70'ini yok eden uranyum katkılı bomba, merkezinde 3 bin santigrat derece ısı oluşturdu.Bomba 1,5 kilometre çapındaki alanda her yeri dümdüz etti ve ilk aşamada 80 bin, 1945'in sonuna doğru ise yaklaşık 200 bin insanın ölümüne neden oldu. Bunun yanı sıra saldırıyı izleyen yıllarda radyasyona bağlı hastalıklardan ölenler oldu. ABD'nin, Hiroşima'dan 3 gün sonra Nagazaki'ye de "şişman adam" (fat man) adlı bombayı atması sonucu 195 bin nüfuslu Nagazaki'nin yarısı yok oldu. Kentte ilk olarak 39 bin olan ölü sayısı, yıl sonuna kadar 75 bine yükseldi. Japon yetkililere göre, atılan atom bombaları nedeniyle yaklaşık 500 bin kişi öldü, ölenlerin büyük çoğunluğunu siviller oluşturdu. Saldırı sonrası Japonya, Hiroşima'da atom bombasının izlerini taşıyan bir park, Nagazaki'de ise bir müze kurdu. Nagazaki'deki müzede saldırının etkilediği objeler sergileniyor. Hiroşima'daki Barış Anıtı Parkı'nda bulunan Atom Bombası Kubbesi ise nükleer bombanın izlerini bugüne taşıyor.

Japonya'da insanlara atom bombasının izlerini gösteren müze ve park kurulmasındaki amaçlar neler olabilir?

Geçmişten ders çıkarılmasını sağlamak

2. Tarih biliminin tanımını yapınız.

Geçmişte insanların faaliyetlerini yer ve zaman göstererek,neden sonuç ilişkisi içerisinde, belgelere dayandırarak, objektif bir biçimde anlatan sosyal bir bilimdir.

3. "Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir."

Halil İnalıcık'ın bu sözünüle anlatılmak istenen nedir? Yazınız.

Araştırmalarda birden çok kaynağa başvurmak ve bu kaynakları iyi inceleyip eleştiri süzgeçinden geçirmek gerektiği vurgulanmıştır.

4. Türklerin tarih boyunca kullandığı takvimleri yazınız.

-Oniki Hayvanlı Türk Takvimi

-Hicri Takvim

-Celali Takvim

-Rumi Takvim

-Miladi Takvim

5. Tarih biliminin yazılı kaynaklarına 5 örnek veriniz.

Paralar,antlaşmalar,kitabeler,fermanlar,şecereler

Yazılı Sınav - 3

1. Atatürk'ün tarih öğretimine verdiği önemden yola çıkarak bu konudaki sözlerine bir örnek veriniz.

"Türk çocuğu ecdadını tanıdıkça daha büyük işler yapmak için kendinde kuvvet bulacaktır."

2. "Tarihçi olmak için daima kıyıda durmak gerekir." sözü ile tarih biliminin hangi özelliği vurgulanmıştır?

Objektiflik ve tarafsızlık vurgusu yapılmıştır.

3. Dijital kaynakların değerlendirilmesinde dikkat edilecek hususlar nelerdir?

Araştırma ve veri toplama düzenli yapılmalı, veriler dijital ortama alındıktan sonra katologlama yapılmalı, analiz ve yorumlardan sonra veriler sunulmalı.

4. Tarihi olay ve olguya ikişer örnek veriniz.

Olay: İstanbul'un fethi, Kurtuluş Savaşı

Olgu: İstanbul'un Türk şehri haline gelmesi, Türkiye'nin çağdaşlaşması

5. Eski Çağ'da Anadolu'da yaşamış medeniyetlere ait eserlerin Anadolu'da müzelerde ve sit alanlarında muhafaza edilmesinin nedenleri nelerdir?

Kültürel mirasın korunması ve ortak hafızanın güçlendirilmesi amaçlanmıştır.

6. Çanakkale Şehitler Abidesi'nin yapılmasının toplumda oluşturacağı hisler neler olabilir?

Türk milletinin zor şartlar altında mücadele azmini insanlara göstermeye ve bu ruhu diri tutmaya yöneliktir.

7. Her toplum kendine özgü bir takvim oluştururken yaşamlarını en çok etkileyen olayı takvimlerinin başlangıcı olarak kabul etmişlerdir. Örneğin *İbraniler* ----- MÖ 3761'deki Yaradılış (Tekvin) yılını, *Yunanlar* ----- ilk olimpiyat oyunlarının yapıldığı MÖ 776'yı, ----- *Hristiyanlar* ----- Hz. İsa'nın doğumunu, *Müslümanlar* ----- MS 622'de Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Mekke'den Medine'ye hicretini takvimlerine başlangıç olarak esas almışlardır.

Yukarıdaki metinde yer alan boşlukları doldurunuz.

8. Aşağıdaki boş bırakılan yerleri doldurunuz.

- Masallar, hikayeler ve destanlar ----- *sözlü* ----- kaynaklar arasında yer alır.
- Paralar, antlaşmalar ve hatıralar ----- *yazılı* ----- kaynaklar arasında yer alır.
- Resimler, fotoğraflar, filmler ve videolar ----- *görsel* ----- kaynaklar arasında yer alır.
- Arkeolojik buluntular ile tarihî eşya ve nesnelere ----- *gerçek eşya ve nesnelere* ----- kaynaklar arasında yer alır.

9. I. MÖ 700
II. MS 375
III. MÖ 1200
IV. MS 1453

Yukarıdaki tarihlerin günümüze en yakın olandan en uzak olana doğru sıralanışını yazınız.

IV - II - I - III

egitimvadis

10.

“Altay dilleri teorisine inanan araştırmacılar, bu dillerin yaşı üzerinde de durmuşlardır. Bugün Altay dil ailesi içinde düşünülen dillerin Ana Altay dilinden ne zaman ayrıldıkları hususunda bilim adamlarınca çeşitli görüşler ileri sürülmüştür.”

Bu araştırmada tarih biliminin hangi bilim dalı ile ilişki içinde olması beklenir? Yazınız.

Filoloji

Yazılı Sınav - 4

1.

"Tarih yazmak, tarih yapmak kadar önemlidir. Yazan yapana sadık kalmazsa değişmeyen gerçek insanlığı şaşırtacak bir nitelik alır."

Atatürk'ün bu sözü ile anlatılmak istenen nedir?

Obektiflik ve tarafsızlık vurgusu yapılmıştır.

2.

Çatalhöyük'te evler birbirine bitişik yapıldığı için sokak yoktu. İnsanlar ev girişlerini damlara yapmışlardı. Bunun için taşınabilir merdivenler kullandıkları görülmüştür. Dört beş ev grubunun ortasında bir tapınak odası bulunuyordu. Tapınak odasının duvarlarında boğa başları ve boynuzlar gömülüydü. Burada yapılan kazılarda yüzlerce farklı boyut ve biçimde ana tanrıça heykeli bulunmuştur.

Bu bilgilere ulaşılmada tarih biliminin hangi bilim dalı ile ilişki içinde olduğu söylenebilir?

Arkeoloji

3.

Nihal Öğretmen sınıfa Kurtuluş Savaşı'nda kullanılan bir silah, Osmanlı Devleti'ne ait eski para, Atatürk'ün Nutuk adlı eseri, Yılmaz Öztuna'nın Osmanlı Tarihi adlı kitabını ve 1945 senesine ait bir gazete örneği getirerek, öğrencilerine bunlardan hangisinin ikinci el kaynaklar içerisinde olabileceğini sormuştur.

Öğrencilerin bu soruya doğru cevap olarak hangisini söylemesi gerekir?

Yılmaz Öztuna'nın Osmanlı Tarihi adlı kitabı

4. Millî kimliğin oluşumunda tarih bilimin etkisini açıklayınız.

İnsanların geçmişini ve hangi millete ait olduğunu bilmesi kimlik oluşumunu sağlar,haliyle mensup olduğu millete olan aidiyet duygusu güçlenir.

5.

Yakın zamana kadar Osmanlı Devletinde ilk paranın Orhan Gazi zamanında bastırıldığı görüşü egemenken, yapılan araştırmalar sonucunda bunun Osman Gazi zamanında gerçekleştiği kesinleşmiştir.

Bu bilgilere ulaşılmada tarih biliminin hangi bilim dalı ile ilişki içinde olduğu söylenebilir?

Nüvizmatik

6. Hicri takvimin günlük hayata etkilerini yazınız.

Günümüzde din günlerin ve dini bayramların belirlenmesinde kullanılır.

7. Tarih öğreniminin bireye sağladığı faydalar nelerdir?

-Kimlik oluşumunu sağlar,

-Geçmişten ders çıkarılmasını sağlar.

Sorgulama,yorumlama ve eleştiri becerileri gelişir.

-Olaylara çok yönlü yaklaşır.

-Empati kurma yeteneği gelişir.

8. Türkiye Selçuklularına ait bir paranın incelenmesiyle hangi konularda bilgiler edinilebilir?

Devletin ekonomik durumu,yönetim şekli,kültürü ve sanat anlayışı hakkında bilgiler edinilebilir.

9. Dijital tarih yazıcılığında yapılandırılmamış verilere örnekler veriniz.

Metinler, sosyal medya verileri, e-postalar, görüntüler

10. Tarih biliminde deney ve gözlem metodunun kullanılmamasının nedeni nedir?

Tarihin konusunu geçmiş olması ve geçmişte yaşanan olayların tekrar edilmemesidir.